

Richtlijn Energieprestatie Gebouwen (EPBD): overzicht

De Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen (EPBD) vertegenwoordigt een cruciaal stuk wetgeving binnen de Europese Unie en dient als spil voor het bevorderen van energie-efficiëntie en duurzaamheid in de gebouwde omgeving. De EPBD, die is ingevoerd met als doel de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de verschuiving naar schone energiebronnen te vergemakkelijken, heeft aanzienlijke wijzigingen ondergaan om in lijn te komen met de ambitieuze klimaatdoelstellingen van de EU. Deze richtlijn onderstreept de doelstelling van de EU om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, in overeenstemming met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. Met zijn recente herzieningen schetst de EPBD een alomvattend raamwerk dat de toekomst van bouw- en renovatiepraktijken in de hele EU vormgeeft, waarbij de nadruk wordt gelegd op de integratie van hernieuwbare energiebronnen, de bevordering van gebouwen met nulmissie en de verbetering van energieprestatienormen.

De EPBD omvat een reeks bepalingen die zijn uiteengezet in de artikelen 1 tot en met 12, en die elk een cruciale rol spelen bij het bevorderen van de overkoepelende doelstellingen van de richtlijn. Deze artikelen leggen gezamenlijk de basis voor het bevorderen van energie-efficiëntie, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en het bevorderen van de ontwikkeling van duurzame bouwpraktijken binnen de EU.

Toepassingsgebied (artikel 1)	De richtlijn heeft tot doel de energie-efficiëntie te verbeteren en de uitstoot van broeikasgassen in EU-gebouwen te verminderen, met als doel een gebouwenbestand zonder uitstoot tegen 2050. De richtlijn omvat maatregelen zoals het vaststellen van energieprestatienormen, het bevorderen van hernieuwbare energiebronnen en het integreren van duurzame mobiliteitsinfrastructuur. Bovendien legt het de nadruk op slimme bouwtechnologieën en op de natuur gebaseerde oplossingen om zijn doelen te bereiken.
Definities (artikel 2)	Artikel 2 geeft definities van sleutelbegrippen die essentieel zijn voor het begrijpen en implementeren van de EPBD. Deze definities, inclusief termen als een emissievrij bouw- en renovatiepaspoort, bieden

	duidelijkheid en uniformiteit bij de interpretatie van de bepalingen van de richtlijn.
Nationale renovatieplannen voor gebouwen (artikel 3)	De richtlijn geeft de EU-lidstaten de opdracht om tegen 2050 nationale renovatieplannen voor gebouwen op te stellen, gericht op energie-efficiënte en koolstofvrije structuren. Deze plannen moeten betrekking hebben op residentiële en niet-residentiële gebouwen, waarbij strategieën, doelstellingen en tijdslijnen moeten worden vastgesteld voor het verbeteren van de energieprestaties en het terugdringen van de uitstoot. De lidstaten moeten de eerste ontwerpen vóór 31 december 2025 indienen en deze elke vijf jaar bijwerken, waarbij ze de regionale en lokale autoriteiten betrekken en openbare raadplegingen houden.
Methodologie en minimale energieprestatie-eisen (artikelen 4 en 5)	De lidstaten zijn verplicht een methodologie aan te nemen voor het berekenen van de energieprestaties van gebouwen, op basis van een gemeenschappelijk raamwerk. Deze methodiek kan landelijk of regionaal worden geïmplementeerd. Bovendien moeten er minimale energieprestatie-eisen worden vastgesteld voor gebouwen, waarbij wordt gestreefd naar kostenoptimale niveaus en rekening wordt gehouden met factoren als bouwelementen en de kwaliteit van het binnenmilieu. Deze vereisten moeten elke vijf jaar worden herzien om verbeteringen op te nemen en moeten vrijstellingen omvatten voor gebouwen van bijzondere betekenis of voor bepaalde categorieën, zoals industriële constructies met een lage energievraag of tijdelijke gebouwen.
Kostenoptimale niveaus van minimale energieprestatie-eisen (artikel 6)	De richtlijn verleent de Commissie de bevoegdheid om door middel van gedelegeerde handelingen een kader vast te stellen voor het berekenen van kostenoptimale niveaus van minimale energieprestatie-eisen voor gebouwen. Uiterlijk 30 juni 2025 moet de Commissie dit kader herzien om het in lijn te brengen met de nationale energie- en klimaatplannen. De lidstaten hebben de opdracht om dit raamwerk te gebruiken, rekening

	houdend met factoren als het aardopwarmingspotentieel gedurende de levenscyclus en de toegankelijkheid van de energie-infrastructuur. Als uit de vergelijking blijkt dat bestaande eisen aanzienlijk minder efficiënt zijn, moeten er binnen 24 maanden aanpassingen plaatsvinden.
Eisen voor nieuwe gebouwen (artikel 7)	<p>De richtlijn stelt strikte mandaten voor nieuwe gebouwen, waarbij alle nieuwe constructies binnen bepaalde deadlines moeten voldoen aan de emissievrije normen:</p> <p>A. Uiterlijk 1 januari 2028 voor nieuwe gebouwen die eigendom zijn van of worden gebruikt door overheidsinstanties.</p> <p>B. Uiterlijk 1 januari 2030 voor alle nieuwe gebouwen.</p> <p>De lidstaten moeten verschillende aspecten van nieuwe gebouwen aanpakken, waaronder de kwaliteit van het binnenklimaat, aanpassing aan de klimaatverandering, brandveiligheid, seismische risico's, toegankelijkheid voor personen met een handicap en koolstofverwijdering in verband met koolstofopslag in of op gebouwen.</p>
Eisen aan bestaande gebouwen (artikel 8)	<p>De lidstaten zijn verplicht ervoor te zorgen dat grote renovatieprojecten de energieprestaties van bestaande gebouwen verbeteren, zodat ze aan de minimumeisen voldoen. Deze eisen moeten gelden voor het gehele gerenoveerde gebouw of voor individuele elementen, afhankelijk van de haalbaarheid. Wanneer belangrijke elementen van de gebouwschil worden aangepast of vervangen, moeten de energieprestaties indien mogelijk aan de minimumnormen voldoen. De lidstaten worden aangemoedigd om bij grote renovaties hoogefficiënte systemen, passieve verwarmings- en koelingselementen en kwaliteitsnormen voor het binnenmilieu in te zetten. Ook de toegankelijkheid voor personen met een handicap moet prioriteit krijgen.</p>
Minimale energieprestatienormen (artikel 9)	De richtlijn geeft de lidstaten de opdracht om minimumnormen voor de energieprestaties voor niet-

	<p>residentiële gebouwen vast te stellen, waarbij de naleving van gespecificeerde energieprestatiedrempels binnen vastgestelde termijnen wordt gewaarborgd. Bovendien moeten de lidstaten een traject uitstippelen voor de geleidelijke renovatie van woongebouwen om tegen 2050 de emissievrije status te bereiken, met specifieke doelstellingen voor de energiereductie in de loop van de tijd. Om dit te bereiken zijn maatregelen nodig zoals minimumnormen, financiële steun en technische bijstand, met de nadruk op het aanpakken van energiearmoede en het waarborgen van eerlijkheid in alle sectoren. Er worden vrijstellingen verleend voor bepaalde categorieën gebouwen, en er worden handhavingsmechanismen, inclusief boetes, opgesteld om de naleving ervan te garanderen. De Commissie zal de voortgang monitoren en waar nodig aanbevelingen doen, met de nadruk op het optimaliseren van de financiering voor de renovatie van gebouwen.</p>
<p>Zonne-energie in gebouwen (artikel 10)</p>	<p>De richtlijn geeft de lidstaten de opdracht om de opwekking van zonne-energie in nieuwe gebouwen te optimaliseren op basis van de bestraling van de locatie, waardoor een kosteneffectieve installatie van zonnetechnologie wordt vergemakkelijkt. Het vereist de inzet van zonne-energie-installaties op nieuwe openbare en niet-residentiële gebouwen binnen specifieke termijnen en bevordert de installatie ervan op bestaande gebouwen die een ingrijpende renovatie ondergaan. De lidstaten moeten beleid voor de inzet van zonne-energie opnemen in nationale renovatieplannen en criteria voor de implementatie vaststellen, waarbij rekening moet worden gehouden met factoren als het type gebouw en de structurele integriteit. Daarnaast zijn de lidstaten belast met het creëren van een alomvattend kader ter ondersteuning van de integratie van zonne-energie in gebouwen, inclusief administratieve, technische en financiële maatregelen.</p>
<p>Emissievrije gebouwen (artikel 11)</p>	<p>De richtlijn schetst richtlijnen voor emissievrije gebouwen, waarbij de nadruk ligt op het elimineren van</p>

	<p>de CO₂-uitstoot ter plaatse en het mogelijk maken van energie-aanpassingsvermogen. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de energievraag in dergelijke gebouwen onder de gespecificeerde drempelwaarden blijft, die minstens 10% lager liggen dan die voor bijna-energie neutrale gebouwen. Ze kunnen deze drempels voor gerenoveerde emissievrije gebouwen aanpassen, waarbij ze blijven voldoen aan de kostenoptimalisatie en emissiedrempels. Bovendien moeten nieuwe of gerenoveerde gebouwen met nulmissie hun energie voornamelijk betrekken uit hernieuwbare energiebronnen, efficiënte stadsverwarming of koolstofvrije bronnen, indien nodig met netwerkenergie als reserve en voldoende aan nationale criteria.</p>
<p>Renovatiepaspoort (artikel 12)</p>	<p>De richtlijn verplicht de lidstaten om binnen 24 maanden een vernieuwingspaspoortregeling in te voeren, gebaseerd op een gemeenschappelijk kader. Deelname is vrijwillig voor gebouweigenaren, tenzij dit verplicht wordt gesteld. Renovatiepaspoorten, digitaal uitgegeven en eventueel voorzien van energieprestatiecertificaten, worden opgesteld door gekwalificeerde deskundigen. Eigenaren van gebouwen worden aangemoedigd om de inhoud met deskundigen te bespreken om stappen te plannen om tegen 2050 de emissievrije status te bereiken. De lidstaten moeten waar mogelijk digitale hulpmiddelen ter beschikking stellen voor het opstellen van paspoorten en voor integratie met nationale energiedatabanken.</p>
<p>Technische bouwsystemen (artikel 13)</p>	<p>De richtlijn verplicht de lidstaten om systeemeisen vast te stellen voor technische bouwsystemen, met betrekking tot energieprestaties en installatie. Het verplicht zelfregulerende apparaten voor binnenklimaatbeheersing en zorgt voor een gezond binnenklimaat. Niet-residentiële emissievrije gebouwen moeten beschikken over monitoring van de binnenluchtkwaliteit. Het bevordert ook de opslag van energie, hernieuwbare bronnen en de geleidelijke afschaffing van verwarming op basis van fossiele</p>

	brandstoffen. Bovendien verplicht het gebouwautomatisering in niet- residentiële gebouwen en elektronische monitoring in woongebouwen.
Infrastructuur voor duurzame mobiliteit (artikel 14)	De richtlijn vereist een duurzame mobiliteitsinfrastructuur in gebouwen: utiliteitsgebouwen met meer dan vijf parkeerplaatsen hebben oplaadpunten, pre-bekabeling en fietsenstallingen nodig. In 2027 moeten gebouwen met meer dan 20 parkeerplaatsen over oplaadpunten beschikken. Openbare gebouwen hebben in 2033 pre-bekabeling nodig. Woongebouwen met meer dan drie parkeerplaatsen moeten pre-bekabeling, fietsenstalling en minstens één oplaadpunt hebben. De lidstaten moeten de installatie van oplaadpunten vereenvoudigen en het beleid afstemmen op de duurzaamheidsdoelstellingen, en dit integreren met stedelijke mobiliteit en planning.

Voor meer informatie over de EPBD kunt u een langere samenvatting in het Engels opvragen.